Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN LAUSUNTO YMPÄRISTÖVALIOKUNNALLE VALTIONEUVOSTON JATKOKIRJELMÄSTÄ U 5/2017

Valtioneuvoston jatkokirjelmä eduskunnalle U 5/2017 vp ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytöstä

Maa- ja metsätalousministeriö tukee työ- ja elinkeinoministeriön perusmuistiossa esitettyjä linjauksia Suomen kannoiksi koskien uusiutuvan energian direktiiviä. Kolmikantaneuvotteluissa direktiiviä koskevista neuvottelukysymyksistä merkittävin on parlamentin esitys nostaa EU:n uusiutuvan energian tavoite 27 prosentista 35 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Maa- ja metsätalousministeriö yhtyy perusmuistiossa esitettyihin näkemykseen siitä, että tavoitteen nosto 30 prosenttiin tai hieman yli 30 prosentin voitaisiin hyväksyä ja kannattaa linjauksia, joita muistiossa on esitetty parlamentin esittämää kaavasta ja kaavan soveltamisesta. Maa- ja metsätalousministeriö korostaa, että on tärkeää, että jäsenvaltion ennen vuotta 2020 tehdyt toimenpiteet uusiutuvan energian edistämiseksi otetaan huomioon.

Maa- ja metsätalousministeriön näkökulmasta direktiivin tärkeimmät kohdat ovat **biomassan kestävyyskriteereitä** koskevat artiklat. Voimassaolevan direktiivin kestävyyskriteerit koskevat vain nestemäisiä biopolttoaineita, mutta vuodesta 2021 alkaen kestävyyskriteerien soveltamisala laajenee myös kiinteisiin eli sähkön- ja lämmöntuotannossa käytettäviin biomassoihin. Kestävyyskriteerit sisältävät sekä biomassojen tuotannolle tai tuotantoaloille, että kasvihuonekaasujen päästösäästölle asetettuja vaatimuksia. Sekä neuvoston että parlamentin esityksistä löytyy kannatettavia muutosehdotuksia kestävyyskriteereihin. **Peltobiomassojen** osalta erityisen tärkeää on, että molemmat tahot esittävät poistettavaksi turvemaapeltoja koskevassa kohdassa olleen tarpeettoman rajauksen, jonka mukaan turvemailla kasvatettu peltobiomassa luokiteltaisiin energiakäytössä aina kestämättömäksi. Sekä neuvosto että parlamentti ovat esittäneet lisättäväksi kyseiseen kohtaan jo nykyisessä uusiutuvan energian edistämistä koskevassa direktiivissä olevan muotoilun, jonka mukaan 1.1.2008 ja sitä ennen viljelykäytössä olleilla turvepelloilla tuotetut bioenergiatuotannon raaka-aineet ovat kestäviä.

Positiivista on **metsäpohjaiselle biomassalle** luodun nk. riskipohjaisen tarkastelutavan (risk-based approach) säilyminen direktiivissä. Periaate, että jokaisen yksittäisen hakkuutähde- tai energiapuuerän osalta ei tarvitse erikseen todentaa erän kestävyyttä, on ollut yksi Suomen keskeinen ennakkovaikuttamistavoite jo direktiiviä valmisteltaessa. Komission pohjaesitykseen sisältyvä riskipohjainen malli mahdollistaa metsänhoidon kestävyyden tarkastelun maatasolla tai puunhankinta-alueen tasolla nojaten olemassa oleviin kestävän metsänhoidon lakeihin ja järjestelmiin, eikä siten lisää kohtuuttomasti hallinnollista taakkaa. Riskipohjainen malli sisältää viisi kestävän metsänhoidon osa-aluetta. Sekä neuvosto että parlamentti ovat esittäneet em. osa-alueita koskeviin sanamuotoihin joitakin täsmennyksiä. Useimmat näistä muutosehdotuksista ovat Suomen näkökulmasta hyväksyttävissä tai kannatettavia. Parlamentin esittämiä täysin uusia lisäyksiä MMM ei kannata.

Liikenteen biopolttoaineiden osalta maa- ja metsätalousministeriö tukee perusmuistiossa esitettyä linjausta siitä, että Suomen ei tule hyväksyä parlamentin esitystä mahdollisuudesta poistaa liitteen IX A-osasta raaka-aineita, kuten ei myöskään sitä, että asetettaisiin tarpeettoman tiukkoja rajoitteita ruuaksi ja rehuiksi kelpaaville raaka-aineille tai rajattaisiin ne kokonaan uusiutuvan energian tavoitteiden ulkopuolelle. Biopolttoaineiden tuotantoa koskevien **investointien** näkökulmasta on erittäin tärkeää, että investoijille voidaan taata ennakoitavuus. Esimerkiksi kehittyneiden biopolttoaineiden raaka-aineiksi luettavien raaka-aineiden listan tulee olla pysyvä ja ennustettava. Vastaavasti maa- ja metsätalousministeriö korostaa toimintaympäristön ennustettavuuden ja pitkäjänteisyyden tärkeyttä myös kiinteiden biomassojen energiakäytön kestävyysvaatimusten osalta.

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN LAUSUNTO YMPÄRISTÖVALIOKUNNALLE VALTIONEUVOSTON JATKOKIRJELMÄSTÄ U 10/2017 VP

Valtioneuvoston jatkokirjelmä eduskunnalle U 10/2017vp ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö tukee työ- ja elinkeinoministeriön perusmuistiossa esittämiä linjauksia Suomen kannoiksi koskien energiatehokkuusdirektiivin muuttamisesta annettua direktiiviä.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää tärkeänä perusmuistiossa ehdotettua Suomen kantaa, jonka mukaan energiatehokkuudelle ei tulisi asettaa sitovia kansallisia tavoitteita, ja että myös EU:n yhteinen tavoite olisi indikatiivinen.

Energiatehokkuuden edistämistoimet ja saavutettujen tulosten mittaaminen poikkeavat paljon toisistaan eri jäsenmaissa, ja siksi on tärkeää olla riittävästi joustomahdollisuuksia niin kansallisella kuin EU-tasollakin. Erityisen tärkeää on se, että komission velvoitemallin vaihtoehtona olisi jatkossakin toteuttavissa Suomen menestyksellä toteuttama vapaaehtoisten sitoumusten ja toimenpiteiden malli, ja että tämä olisi tasapuolisesti huomioitu mm. laskentatapaa ja raportointia koskevissa ohjeissa. Saavutettujen tulosten mittaamisen, laskennan ja raportoinnin tulisi olla prosesseiltaan mahdollisimman kevyitä niin energian kuluttajille, energia-alan toimijoille kuin hallinnollekin. Esimerkkinä tarpeettomasta laskennan monimutkaistamisesta on direktiivissä esitetty lisäisyysperiaate, jonka perusteella säästöinä otettaisiin huomioon vain politiikkatoimien vaikutuksesta syntyneet säästöt. Politiikkatoimien seurauksena ja muulla tavoin syntyneiden energiansäästöjen erottaminen toisistaan on tarpeetonta ja usein mahdotonta.

Vaikka maataloussektori on energiantehokkuustoimien osalta koko Suomen mittakaavassa vaikutuksiltaan pieni, on se omalta osaltaan tehnyt energiatehokkuustoimia mm. maa- ja metsätalousministeriön ja tuottajajärjestöjen välille solmittujen energiatehokkuuden toimialasopimusten kautta. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö myöntää maatiloille ja maaseutuyrityksille tukea energiatehokkuutta ja uusiutuvan energian käyttöä lisääviin investointeihin. Maa- ja metsätalousministeriö kannattaa perusmuistiossa esitettyä tavoitetta siitä, että aiempina vuosina tehtyjen pitkäaikaisten energiatehokkuustoimien kuten investointien vaikutukset tulisi voida laskea koko niiden vaikutusajalta, myös uuden direktiivin aikana.

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN LAUSUNTO YMPÄRISTÖVALIOKUNNALLE VALTIONEUVOSTON JATKOKIRJELMÄSTÄ U 8/2017

Valtioneuvoston jatkokirjelmä eduskunnalle U 8/2017vp ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi energiaunionin hallintomalliasetukseksi

Maa- ja metsätalousministeriö tukee työ- ja elinkeinoministeriön perusmuistiossa esittämiä linjauksia Suomen kannoiksi, mutta jatkokäsittelyssä painottaa edelleen seuraavaa:

EU:n yhteisen energia- ja ilmastotavoitteiden, ml. LULUCF- ja ESR –asetusten, toimeenpanon seuraamiseksi tarvitaan yhdenmukaista ja ajantasaista seurantatietoa jäsenmaista. Turhan hallinnollisen taakan estämiseksi maa- ja metsätalousministeriö pitää edelleenkin tärkeänä tavoitteena, että tietoa pyritään keräämään vain siinä laajuudessa, jota tarvitaan sovittujen tavoitteiden toteutumisen varmistamiseksi.

Ilmastotavoitteita koskevan raportoinnin osalta tulee varmistaa, että ne ovat yhteensopivat EU:n 2030 ilmastopaketin ohella myös Pariisin sopimuksen tavoitteiden kanssa, jotta ei luoda päällekkäisiä raportointivelvoitteita. Kasvihuonekaasuja koskevan raportoinnin tulee noudattaa Hallitustenvälisen ilmastopaneelin (IPCC) sekä YK:n ilmastosopimuksen (UNFCC) päätösten mukaisia ohjeita.

On perusteltua, että hallintomalliasetusta koskevan ehdotuksen mukaisesti jäsenmaat laativat pitkän aikavälin vähäpäästöisyysstrategian. Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma on osa myös Suomen ilmastolain mukaista suunnittelujärjestelmää. Pitkän aikavälin strategialla voidaan tarkastella erilaisia tulevaisuuspolkuja, joilla Pariisin sopimuksen tavoite nielujen ja päästöjen tasapainosta voidaan saavuttaa. Jos osana kokonaisratkaisua pitkän aikavälin vähäpäästöisyysstrategian sisältöä laajennetaan, tulisi huomioida strategian pitkä aikajänne vuoteen 2050 ja säilyttää strategian sisältö- ja raportointivaatimukset riittävän joustavana, jotta muuttuvat olosuhteet ml. teknologiaratkaisut voidaan huomioida.